

AKROPOLITANEC

ZA BOLJŠEGA ČLOVEKA IN BOLJŠI SVET

ALI IMAJO ŽIVALI DUŠO?

ŠPORTNI LOV –
SPORAZUMEN ZLOČIN

ANDROKLES IN LEV

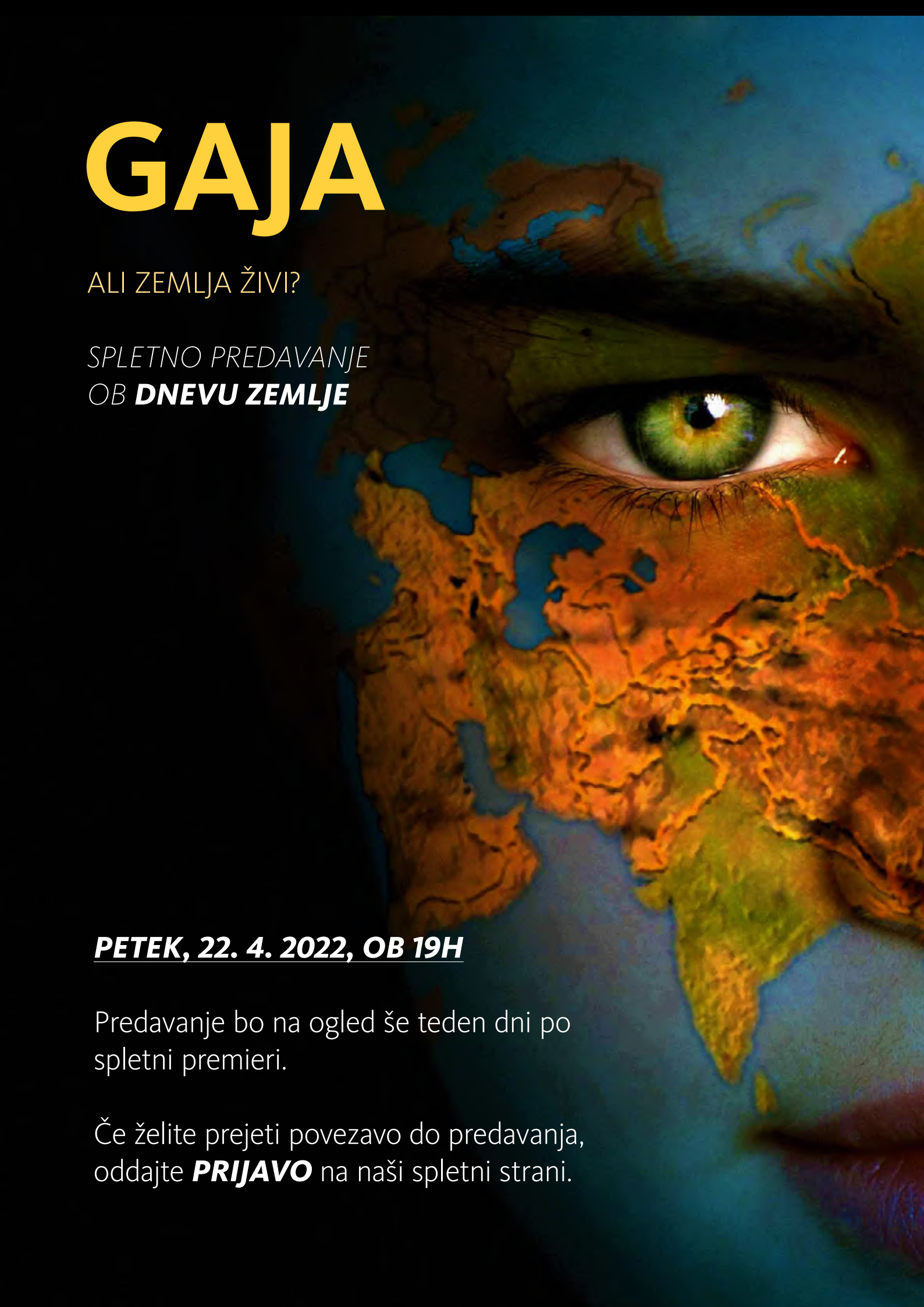
www.akropola.org

FILOZOFIJA

KULTURA

PROSTOVOLJSTVO

GAJA

ALI ZEMLJA ŽIVI?

SPLETNO PREDAVANJE
OB **DNEVU ZEMLJE**

PETEK, 22. 4. 2022, OB 19H

Predavanje bo na ogled še teden dni po spletni premieri.

Če želite prejeti povezavo do predavanja, oddajte **PRIJAVO** na naši spletni strani.

AKROPOLITANEC

B E S E D A
U R E D N I K A

NOVA AKROPOLA | kulturno društvo

www.akropola.org

APRIL 2022 | ŠT. 78

NASLOV

NOVA AKROPOLA | Ljubljana

Wolfova 8, 1000 Ljubljana

059 78 02 11

NOVA AKROPOLA | Maribor

Tyrševa 7, 2000 Maribor

040 709 955

ODPIRALNI ČAS:

PON–ČET 18h–22h

IZDAJATELJ

NOVA AKROPOLA SLOVENIJA

akropolitanec@akropola.org

UREDNIŠTVO

Glavni urednik: Stjepan Palajsa

Urednik: Andrej Praček

Grafično oblikovanje: Nija Androjna

V TEJ ŠTEVILKI:

• EVOLUCIJA:
ALI IMAJO ŽIVALI DUŠO? 4• ETIKA:
ŠPORTNI LOV – SPORAZUMEN
ZLOČIN 10• BASEN:
ANDROKLES IN LEV 13Na naslovnici:
Freya, nordijska boginja plodnosti

POT V MATERIALIZEM IN NAZAJ

Večina težav, ki pritiska na nas, je tesno povezanih z naraščajočim materialističnim pogledom na svet. Ta nenaravni pogled zmanjšuje našo sposobnost empatije – občutenja življenja izven nas – zaradi česar izgublamo naše največje moči doživljanja in izražanja. Vse bolj nas prevzemajo čutne, oprijemljive stvari in telesa – torej, oblike, skozi katere se življenje izraža, za njegovo bistvo pa postajamo vse manj dovzetni.

S tako zožano zavestjo dejansko intenzivno doživljamo le še sebe, druge pa zgolj kot tiste, ki nam lahko koristijo ali škodijo. Ne vidimo več velikega življenja, ki je v vsem prisotno. Naše srce ne poskoči več ob poslušanju ptičjega petja po minulem dežju ali ob pogledu na jutranje zbiranje meglice nad hladnim jezerom. Niti ne začutimo več radostnega ponosa ob spremljanju prijatelja, ki uspeva premagovati svoje življenjske težave.

Naša srca se zapirajo – kar se ne pozna le na ohladitvi čustev, temveč tudi v ohromitvi uma. Niso namreč stari Egipčani višjih sposobnosti uma brez razloga imenovali modrost srca.

Ne čudimo se več veličini življenja in ga zato ne odkrivamo in vanj ne vstopamo. Ne znamo se več dvigniti iznad našega malega sveta, v katerem posledično majhni problemi v naših očeh dobivajo neznosne razsežnosti ...

Materializem našo zavest razprši po površini, rojeva ločenost in egocentrizem.

Vsemu temu navkljub usmeritev zavesti v materjo, sama po sebi, ni napačna. Obratno, nujna je, saj je del razvojne poti, ki jo kot človeštvo moramo prehoditi. Koristna, zato, da to materijo in njene zakonitosti spoznamo. Vendar, ko enkrat uvidimo, da je materija pomembna zgolj zato, ker omogoča izraz duha – življenja, ki je v njenem ozadju –, takrat nastopi čas za vrnitev.

"Tja in spet nazaj" je Tolkien v svojem monumentalnem delu naslovil Bilbove pustolovščine. Tudi naša pot se mora obrniti, po tem ko enkrat uvidimo, da se potopljene v materialistični pogled na svet lahko nadejamo le praznine, in ko uvidimo, da nam materializem ne omogoča sreče, ne daje smisla in ne odgovorov na pomembna življenjska vprašanja in tudi ne nudi stabilnih rešitev. Ločenost in razdrobljenost kvečjemu naraščata, stičnih točk ne vidimo, težave pa se samo poglobljajo.

Zato mislim, da je čas, da se kolektivno zavemo potrebe po vrnitvi. K sebi, svojem bistvu, k življenju. Bogati s pridobljenimi izkušnjami jih bomo na poti "domov" povezovali in razumeli.

To je pot "Eurek", drobnih spoznanj, pospremljenih s solzami zadovoljstva. Spet bomo začutili več življenja v vsem. Odtujenost se bo manjšala. Z vse več ljudmi in drugimi bitji se bomo čutili sorodne, saj se bomo ponovno spomnili, da je življenje eno v svoji mnogoterosti. In spontano bo sledila težnja k povezovanju na skladen način. Začeli bomo vzpostavljati red in harmonijo – v sebi in tudi v lastni okolici.

Pot usmerjanja zavesti k Duši je edina pot, po kateri se ena za drugo odpravljajo težave – ekološke, družbene in osebne.

Andrej Praček, urednik

ALI IMAMO ŽIVALI DUŠO?

JULIAN SCOTT

Ljudje imamo lahko različne razloge, da postavimo to vprašanje: nekateri želijo vedeti, ali se bodo srečali s svojim ljubljencem v onostranstvu; druge morda zanimajo jasnovidne sposobnosti živali; nekateri so lahko zaskrbljeni zaradi nečloveškega načina ravnanja z živalmi v današnjem času; drugi pa se lahko sprašujejo, ali bi jedli živali ali pa postali vegetarijanci. Na vsa ta vprašanja bo vplival odgovor na vprašanje: "Ali imajo živali dušo?"

Obstoja duše (živalske ali človeške) z objektivnega vidika ni mogoče niti dokazati niti ovreči, saj je duša po svoji naravi nekaj nematerialnega in neotipljivega, zato ni predmet objektivnega preverjanja. Poleg tega, da se zanašamo na svojo intuicijo, lahko preučimo ideje, ki jih najdemo v svetovnih filozofijah in religijah, in jih primerjamo s prevladujočim prepričanjem, da duša ne obstaja.

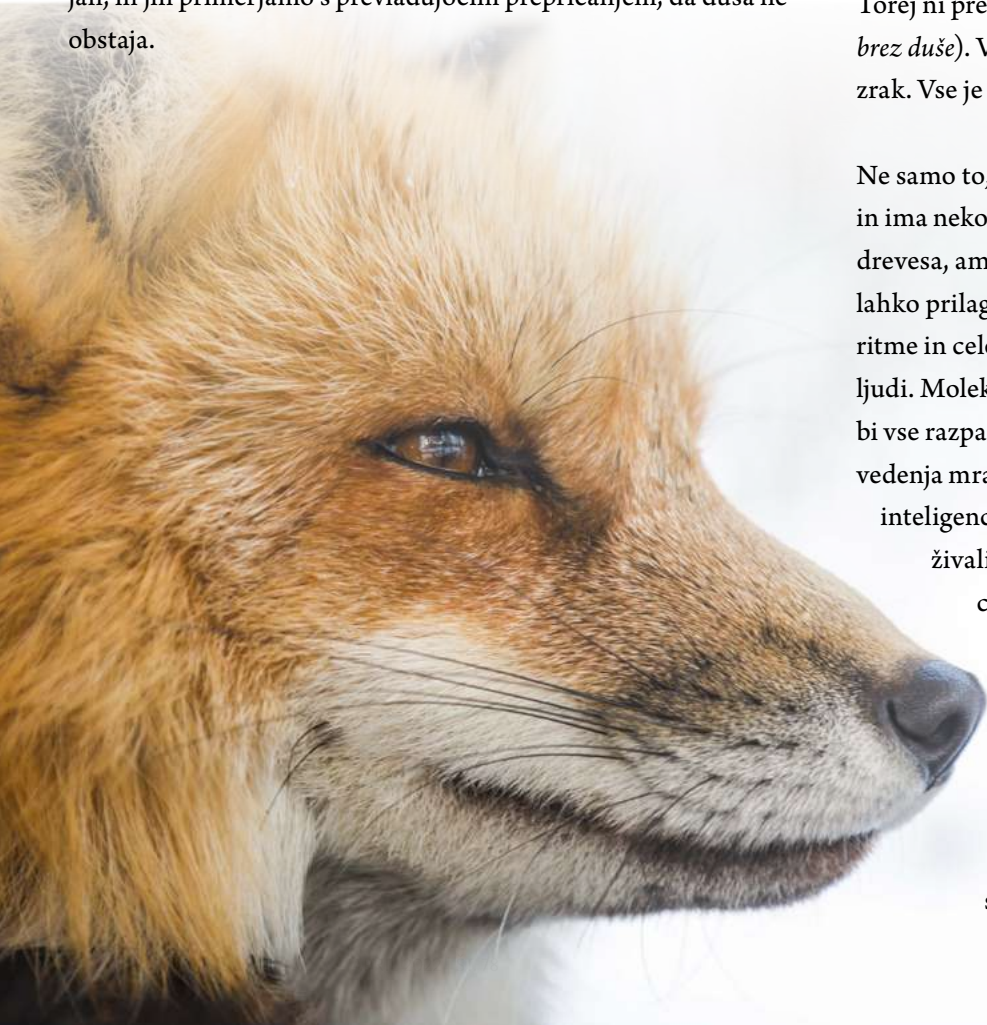
Pogosta ideja v mnogih tradicijah je ideja duše sveta: v latinščini se to imenuje *anima mundi*, iz česar lahko vidimo, da sama beseda žival (ang. *animal*) izvira iz latinske besede za dušo.

Duša sveta je nevidno živo bitje, ki oživlja celotno stvarstvo. Je kot posrednik med bogom (imenovanim tudi duh) in materijo. Rimski filozof Plotin razlaga razmerje med dušo in materijo s podobo: materija je kot tekoč pečatni vosek, duša pa kot pečatnik, ki v vosek vtisne živo idejo. Materija je sama po sebi zgolj brezoblična snov, ki čaka, da ji damo življenje in obliko, ki prihaja iz duše. Brez duše torej svet in vsa njegova bitja ne bi mogla obstajati.

Torej ni predmeta, ki bi bil neživ (ang. *inanimate* pomeni brez duše). Vse je prežeto z dušo, tudi kamen, voda, ogenj, zrak. Vse je živo.

Ne samo to, vse v naravi je tudi na nek način inteligentno in ima neko obliko zavesti. Semena ne zrastejo kar tako v drevesa, ampak sledijo vnaprej določenemu načrtu, ki se lahko prilagodi svojemu okolju. Rože se odzivajo na sonce, ritme in celo (tako pravijo vrtnarji) na besede in namere ljudi. Molekule se obnašajo organizirano – če se ne bi, bi vse razpadlo – da ne omenjam visoko organiziranega vedenja mravelj in čebel. Vse to nakazuje na visoko stopnjo inteligence. Lahko bi ugovarjali, da drevesa, rože in

živali le sledijo samodejnim, instinktivnim vzorcem, ki jih je v njih programirala evolucija ali narava. Po drugi strani pa bi lahko v mnogih primerih enako rekli tudi za nas. Kako pogosto se na situacije odzovemo samo instinktivno, namesto da bi svobodno izbirali svoja dejanja, neodvisno od našega pogojevanja? Vsi smo duše z različnimi stopnjami svobode in zavesti.

V tradicionalnih kulturah veljajo gore, na primer, za velika živa bitja, duše, ki jih je treba častiti. Kamni in plemenite kovine imajo dušo in posledično posebne moči za magijo in zdravljenje. So kanali za močne nevidne sile. Zemlja sama je telo velike duše in vsa bitja na njej so del tega velikega bitja, otroci dobrohotne matere. Šele zdaj, ko smo nehali verjeti v dušo, smo postali sposobni zastrupiti lastno mater, Zemljo.

Tudi živali imajo duše in se, tako kot vsi na tem planetu, razvijajo proti višjim ravnam zavesti, k zavestni ponovni združitvi z velikim duhom vesolja oz. Bogom.

Obstaja pesem sufijskega mistika Rumija, ki opisuje ezoterični vidik evolucije. Gre takole:

*Umril sem kot mineral in postal rastlina,
umrl sem kot rastlina in se povzdignil v žival,
umrl sem kot žival in postal človek.
Zakaj bi se bal? Mi je smrt kdaj kaj vzela?
Še enkrat kot človek umreti moram,
da v višine bi poletel, z angeli blagoslovljenimi.
A dvigniti se moram tudi nadnje, saj razen
Boga bo vse preminilo.
Ko se bom odpovedal svoji angelski duši,
bom postal to, česar si noben um ne more
zamisliti.
Oh, pustite mi ne obstajati! Saj neobstoj
z orgelskim glasom oznanja: "K Njemu se
bomo vrnili."*

Bistvo tega je, da se je človek dolge veke razvijal skozi mineralno, rastlinsko in živalsko kraljestvo, zdaj se razvija v človeškem, v prihodnosti pa se bo še naprej razvijal na drugih, višjih ravneh. Enako bo seveda veljalo za druga bitja. Tako se bodo duše mineralov nekega dne razvile v rastline, te v živali in živali nato v ljudi. In ko bodo zaključile človeško stopnjo, bodo duše, ki so zdaj živali, postale bogovi. Če je to resnica, potem je očitno, da imajo živali dušo.

To je tradicionalno prepričanje – predkrščansko in predkartezijsko. Toda že v četrtem stoletju krščanske dobe je teolog sveti Janez Krizostom označil prepričanje, da imajo živali lahko duše, za globoko krivoverstvo. Najbolj znan

srednjeveški teolog, sveti Tomaž Akvinski, je sicer dovolil obstoj živalske duše, vendar zanikal, da bi lahko bile nesmrtnne. Toda če je duša nematerialno bitje in posledično ni podvržena smrti, zakaj ne bi bila nesmrtna?

Tu nam lahko priskoči na pomoč ezoterična filozofija s svojo idejo o kolektivni duši živali. To je ideja, da v treh nižjih naravnih kraljestvih (z možnimi izjemami) duše niso individualizirane. Obstajajo samo kolektivne duše, ki so z napredkom evolucije vse bolj razdeljene. Tako bi na primer obstajala kolektivna duša vsake vrste večje, kolektivna duša bengalskih tigrov, rjavih medvedov itd. Živali teh vrst ali podvrst bi

poslale v obstoj njihove posamezne kolektivne duše, in ko bi fizično umrle, bi se njihove duše vrnile v skupino in se vanjo spet zlele ter tako izgubile začasno individualnost. Na ta način se vse izkušnje, ki jih ima posamezna žival, vnesejo v zavest te kolektivne duše in se takoj prenesejo na celotno bitje. Naslednje živali te vrste, ki se bodo skotile, se bodo skotile z novimi informacijami, ki so že vgrajene.

Prikaz, ki je bil uporabljen za opis tega procesa v teozofski literaturi, je slika vedra vode, iz katerega natočijo vodo v kozarce in jo rahlo obarvajo z barvilom. Ko se voda iz kozarca pretoči nazaj v vedro, se obarva vsa voda v vedru in voda, ki je bila prej v kozarcu, postane neločljiva od vode v vedru. Njeno ločeno identiteto je dal le kozarec, v katerem je bila.

Koncept kolektivne duše je razširjeno prepričanje mnogih tradicionalnih ljudstev, kot nam pove naslednji izvleček iz Enciklopedije Britannica: "Gospodar živali [tj. kolektivna duša] v nekaterih tradicijah velja za vladarja gozda in varuha vseh živali; v drugih je vladar samo ene vrste ... Zapleten sistem običajev ureja odnos med gospodarjem živali, divjadjo in lovcem. Gospodar nadzira divjad ali njihove duše (v mnogih mitih tako, da jih zapre). Določeno število živali izpusti, da bi služile kot hrana za ljudi. Usmrtiti jih je dovoljeno le določeno

število, z ubito živaljo pa je treba ravnati spoštljivo ... Duša živali se zatem, ko je bila ubita, vrne v gospodarjevo ogrado in mu da poročilo o tem, kako so ravnali z njo. Če je sistem kršen, bo gospodar maščeval nepravilno ubito žival, običajno tako, da zadrži divjad. Nato je treba organizirati slovesnost za odpravo prekrška ..." Gospodar živali je upodobljen bodisi v človeški podobi, z živalskimi značilnostmi, kot jezdec živali ali pa kot velikanska žival.

Z znanstvenega vidika bi pojem kolektivne duše lahko rešil številne uganke. Kaj je na primer inteligenca, ki omogoča naravno selekcijo v relativno kratkem času? Pred enim stoletjem je bila večča vrste brezov pedic po celotnem telesu svetle barve. Zdaj pa je v onesnaženih industrijskih regijah postala temne, medtem ko je na podeželskih območjih ostala svetle barve, kar kaže, da se je inteligentno prilagodila, da se zlije z različnimi okolji in tako izogne svojim plenilcem. To nakazuje obstoj osrednje inteligence (kolektivne duše), ki prejema informacije od pripadnikov svoje vrste in se temu prilagaja. Drug primer, ki ga je navedel biolog Rupert Sheldrake, so podgane, ki so jih naučili določene naloge in te so z vajo postopoma nalogo opravljale vse bolje. Enako nalogo je nato nekaj let pozneje dobila druga skupina podgan na drugem koncu sveta in ta skupina se je naloge naučila hitreje kot prva, kar pomeni, da jim je bilo znanje prvih podgan nekako predano.

Ideja o kolektivni duši je tudi ključ do razlike med ljudmi in živalmi. Živali na splošno nimajo izrazitega občutka zavedanja sebe. Če so soočene s svojo podobo v ogledalu, se na to na splošno odzovejo, kot da bi bila to druga žival. Po drugi strani pa se lahko ljudje že zelo zgodaj prepoznamo kot ločena psihološka bitja. In to bi bilo skladno z ezoteričnim naukom, da so človeške duše individualizirane, tako da ko umremo, ne izgubimo svoje dušne individualnosti tako, da se ponovno zlijemo v dušo naše skupine, ampak nadaljujemo z obstojem in se reinkarniramo kot individualne duše. Živali so večinoma le začasno ločene od svojih kolektivnih duš, čeprav se bodo z napredkom evolucije postopoma začele individualizirati, dokler ne bodo dosegle človeške ravni evolucije.

Vendar pa obstajajo nekatere izjeme. Ker niso vse živali na isti ravni evolucije in so nekatere bolj napredne od drugih, se določene živali že individualizirajo. To so po ezoteričnih naukih tiste, ki jih je človek udomačil, npr. mačke, psi, konji, sloni in opice (slednje so poseben primer, ki je preveč zapleten, da bi ga lahko obravnavali tukaj). Delfini so morda še en primer, saj ne samo, da kažejo znake napredne inteligence in zavesti, ampak obstajajo tudi reference v nekaterih starodavnih delih, kot so indijske Vede, ki pravijo, da jih je človek nekoč udomačil. Ideja je, da te živali s stikom z ljudmi prevzamejo nekatere naše značilnosti, s čimer jim lahko pomagamo pri njihovi evoluciji do samozavedanja.

Tako so pri testu z zrcalom nekatere živali, kot so šimpanzi in delfini, sposobne spoznati, da gledajo lasten odsev. Za druge, na primer za pse, to ne velja, ker njihov odnos do sveta ni primarno vizualni, ampak vohalni.

Sloni imajo občutek za smrtnost, ne samo lastno, ampak tudi drugih. Ko odkrijejo posmrtno ostanke enega od svojih tovarišev, s svojim rilcem nežno pregledajo kosti, kar kaže, da se počutijo globoko prizadete zaradi videnega, in zdi se, da celo poskušajo identificirati pokojnika. Kraj zapustijo šele po dolgem času tega resnega vedenja.

Po ezoteričnih naukih z Vzhoda, ki smo jih preučevali na nekaterih naših tečajih, je zavest živali predvsem čustvena, medtem ko je zavest ljudi predvsem umska. To je treba pojasniti z navedbo, da je v ezoterizmu um razdeljen na nižji, sebični um in višji, altruistični um. Splošna raven, na kateri naj bi bili ljudje trenutno, je raven nižjega uma.

PO EZOTERIČNIH NAUKIH Z VZHODA JE ZAVEST ŽIVALI PREDVSEM ČUSTVENA, MEDTEM KO JE ZAVEST LJUDI PREDVSEM UMSKA.

Vendar je očitno, da imamo ljudje tudi višje težnje in čeprav zgodovina morda kaže, da je človeštvo pretežno sebično, obstaja obsežna količina literature, ki nas spodbuja k nesebičnosti, in nekaj izjemnih ljudi, ki dejansko dosežejo nesebičnost. Razlog za to je, da znotraj naše splošne ravni nižje umske zavesti razvijamo tudi višje umske elemente, zlasti duhovno naprednejši pripadniki človeštva.

Ko torej rečemo, da živali razvijajo predvsem čustveno zavest, jim to ne preprečuje, da ne bi bile sposobne misliti, imeti domišljije ali drugih značilnosti bolj umske narave. Na primer, medtem ko večina živali ni zelo dobra pri štetju (kar vključuje razvrščanje stvari v skupine, miselno dejavnost) in je splošna meja za večino živali številka štiri, je znano, da znajo krokarji šteti do sedem. Termiti, ki tako kot mravlje in čebele živijo v visoko organiziranih družbah, so sposobni graditi oboke in gradbene dejavnosti prilagajati svojemu okolju. Z drugimi besedami, zdi se, da imajo v svoji zavesti načrt zgradbe, ki

jo poskušajo zgraditi. Vendar se zdi, da to niso individualne sposobnosti, saj če matica kolonije umre, se celotna družba sesuje in vsi posamezni termiti postanejo zmedeni.

Ravno zato, ker je splošna narava živalske duše čustvena – oz. astralna, kot je znano v ezoteričnem jeziku –, imajo živali prirojeno jasnovidno sposobnost, ki smo jo ljudje izgubili zaradi razvoja naših pretežno umskih značilnosti. Obstaja veliko zanimivih primerov jasnovidnih moči živali, kot so sposobnost predvidevanja potresov že dolgo preden se zgodijo, sposobnost hišnih ljubljencev, da se uglasijo z mislimi svojih lastnikov in vedo, kdaj bodo zapustili svojo pisarno in se vrnili domov, ali nagon po selitvi nekaterih ptic in drugih živali. Rupert Sheldrake navaja primer ameriškega psa, ki se je izgubil, medtem ko je bil s svojimi lastniki na počitnicah in mu je uspelo najti pot domov – 3000 kilometrov stran od doma – nekaj mesecev pozneje! Zmožnost živali za napovedovanje potresov je tako očitna, – lahko opazimo, kako nekaj ur pred potresom postajajo panične in skušajo na vsak način pobegniti – da je bilo njihovo vedenje uporabljeno za preprečevanje večjih katastrof na Kitajskem in drugod. Zaradi splošnega dvoma pa to sredstvo ni v celoti izkoriščeno povsod po svetu.

Samoumevno je, da imajo živali čustva, če se razvijajo pretežno na čustveni ravni! Njihova čustva so lahko bolj ali manj pretanjena, odvisno od njihove evolutijske ravni. Na podoben način kot tudi vsi ljudje nismo na isti ravni duhovne evolucije – nekateri so zelo napredni, drugi pa zelo nerazviti –, je enako tudi pri živalih. Črv je veliko manj razvit kot kobra. Delfin ima skoraj človeške lastnosti, tako kot mnogi psi. Ljudje, ki so plavali z delfini, pravijo, da imajo občutek, da delfini natančno razumejo, kako se počutijo, in to jim daje čudovit občutek, da so razumljeni in sprejeti. Veliko ljudi ima podobno izkušnjo s psi, ki jih na primer potolažijo, ko so žalostni. V vseh kraljestvih narave obstaja ogromen razpon in raznolikost ravni bivanja.

Glede na njihovo sposobnost čustvovanja bi morali res premisliti o tem, kako ravnamo z živalmi, predvsem pa, kako se psi, mačke in opice uporabljajo v poskusih na živalih, kot da ne bi bili sposobni čustvovanja.

Zamisli o poskusih na živalih, vivisekciji, industrijskem kmetovanju in drugih takšnih sodobnih odstopanjih izvirajo iz idej Renéja Descartesa, filozofa iz 17. stoletja, čigar najbolj znan

stavek je "Mislim, torej sem." Zopet citiram iz Enciklopedije Britannica: "Če je bil sveti Frančišek Asiški največji prijatelj živali, je bil René Descartes, francoski filozof, verjetno njihov največji sovražnik. Verjel je, da živali nimajo duše, ker pa so miselni in čutni procesi po njegovem mnenju del duše, živali ne morejo čutiti bolečine."

Descartesovo razmišljanje izhaja deloma iz krščanske teologije, ki je poenostavila širše ideje grške filozofije. Platon je na primer menil, da obstaja več izrazov duše – vegetativna, živalska in razumska duša; alkimisti pa so verjeli tudi v mineralno dušo. Ko pa se je pojavilo krščanstvo, je to idejo poenostavilo in dejalo, da ima samo človek dušo. Teološka napaka s tragičnimi posledicami.

Enciklopedija Britannica nadaljuje: "Poleg tega je Descartes sklepal, da so živali zgolj stroji ... 'mehanski roboti', kot so jih imenovali sam, skupaj s svojimi privrženci." V 18. stoletju so bile pogoste grozljive demonstracije, v katerih so "znanstveniki" privezali žival in vtikali ostre instrumente v različne dele njenega telesa, pri čemer so hladno razlagali, da so njeni kriki agonije zgolj "refleksni odzivi". V Narodni galeriji v Londonu je umetniška slika iz te dobe, na kateri je prikazana čudovita ptica v stekleni posodi, iz katere postopoma črpajo zrak, da bi prikazali, kako živa bitja ne morejo preživeti brez kisika – kot da to ne bi bilo očitno brez takšne krutosti! Slika nosi naslov *Poskus na ptici v zračni črpalki*.

Nasprotno pa je, kot smo videli, ezoterična in tradicionalna ideja, da imajo vsa bitja, vse do mineralov, dušo in so živa. Posledica tega je, da bi bilo treba s celotno naravo ravnati s spoštovanjem in vljudnostjo. Verjamem, da je pomembno razumeti koncept razvijajoče se duše. Duša sveta se izraža na različnih nivojih bivanja, da bi razvila določene lastnosti. Izraža se v mineralih, rastlinah, živalih, ljudeh, angelih, duhovih narave, bogovih ... Na primer, majhen otrok se lahko zdi manj inteligenčen od odraslega, ker še ni razvil racionalnega mišljenja. Toda otrok je duša, ki je morda bolj razvita kot njegovi fizični starši. Ne smemo soditi po zunanosti. Pomislite na kamen: to je duša, ki je trenutno omejena na relativno statično telo. V prihodnosti bo postala rastlina, žival, človek, bog ... Ali pa pomislite na človeka: trenutno nas je večina strašno omejena s svojimi strahovi, skrbmi, nepotešljivimi

željami. Ampak predstavljajte si trenutke v prihodnosti, ko bomo popolnoma brez strahu, pohlepa, zavisti, skrbi in polni neskončne ljubezni do vseh.

Gre za sposobnost videnja potenciala v vsakem bitju na eni strani in lepoto vsakega izraza duše v njegovem sedanjem stanju na drugi. Narava je namreč lepa v vseh svojih oblikah: kot trdota ali sijaj minerala, čistost in energija rastline, spretnost in milina živali, domiselnost človeštva in njegov junaški boj. Vse te lastnosti so izrazi duše, ki je prisotna v vsem, od najmanjšega delca do največje galaksije.

Kako naj torej ravnamo z živalmi, našimi mlajšimi brati in sestrami na evlucijski poti? Z enakim spoštovanjem, kot bi morali ravnati z vsemi bitji, tudi drug z drugim. Težava je v tem, da nimamo niti tega spoštovanja drug do drugega ali do okolja in to je v veliki meri posledica postopnega "razduševanja" sveta, ki traja že več stoletij. Prvi korak k ponovni pridobitvi tega spoštovanja je razumevanje, da je ves svet izraz duše in posledično svet in vreden čaščenja in spoštovanja.

Vidimo lahko, kako so ljudje v tradicionalnih družbah ravnali z živalmi, zlasti v družbah, ki so živele blizu narave, kot so Kelti ali staroselski Indijanci. Ko na primer v lovskih družbah

ubijejo žival, z njenim telesom ravnaajo spoštljivo. Tudi nekateri evropski lovci danes nadaljujejo s spoštovanjem do mrtvih živali. V Avstriji sem na lastne oči videl lovca, ki je nosil mrtvo srno, ki je imela v ustih zataknjeno macesnovo vejico. Rekli so mi, da je to zahvala duši živali. V Kanadi so se Indijanci iz Quebeca pred odhodom na lov odpravili v očiščevalno potilnico in darovali tobak medvedu, ki je bil ubit. Nato so se ljudje pogostili in plesali v njegovo čast.

Kelti so morda res lovili losose in divje prašiče, vendar je njihova mitologija polna čarobnih zgodb o teh bitjih, kar kaže na globoko spoštovanje do njihovih lastnosti, uporabljali pa so jih celo kot simbole. Losos je na primer simbol selitve duše v svoj duhovni dom in posledično globoke notranje modrosti in intuicije ter tudi čudovite odločnosti, da premaga vse ovire pri iskanju cilja. Divji prašič med drugim simbolizira neustrašen in divji pogum bojvnika.

Za spremembo načina kolektivnega ravnanja z živalmi je potrebna sprememba načina razmišljanja o njih, pravzaprav sprememba načina gledanja na svet kot celoto. Ezoterična filozofija, ki je pravzaprav naravna filozofija, bi lahko bila začetek "novega", ali bolje, brezčasnega načina razmišljanja, ki nam lahko pomaga povrniti občutek ljubezni in spoštovanja do vseh bitij, velikih in malih. 🙏

ŠPORTNI LOV - SPORAZUMEN ZLOČIN

JORGE ANGEL LIVRAGA

Že od najzgodnejših časov, ki jih lahko doseže naša sedanja raven raziskovanja, je človek lov postavil za eno svojih primarnih dejavnosti. Človeške skupine, ki danes veljajo za primitivne (čeprav obstaja možnost, da so pravzaprav dotrajani ostanki drugih civilizacij, ki so bile po končanem biološkem ciklu pokopane v pozabo, in ki jo precej skopo opisujejo tradicionalni viri, ki nam pripovedujejo o Atlantidi in Lemuriji), so lovile živali in celo ljudi iz drugih etničnih skupin, da bi pridobile nujno potrebno beljakovinsko in kalorično bogato hrano, ki so jo zahtevale zmrzal in obdobja ledenih dob ali preprosto preživetje, ki ga narekuje nagon po samoohranitvi.

Žrtvovanje majhnega dela skupine, ki je lovila v dobro preostale skupnosti, je moralo biti težko. Živali, ki so bile ubite, niso bile vedno nenevarne ptice, ki so jih ujele rustikalne mreže ali instrumenti s skrivnostno aerodinamiko, ki so danes splošno znani kot bumerangi. Lovci so se morali soočiti tudi z ogromnimi kosmatimi debelokožci, velikimi sabllezobimi mačkami in grozljivimi čredami velike jelenjadi in goveda, z ničemer drugim kot z lesenimi palicami, ki so imele konice utrjene z ognjem, ali nanje pritrjen bolj ali manj oster kremen, s kiji in sekirami, narejenimi s privezovanjem palice na težak kamen, ki je bil na obeh koncih nedovršeno nabrušen.

Človek je lahko s pomočjo inteligence, ki še danes velja za dejavnik človeške zmage, na poteh do napajalnih lukenj

izkopal skrite pasti, katerih dno je bilo posejano z ošiljenimi vejami, in prestrašene zveri s hrupnim potrkavanjem vodil proti močvirnatim predelom ali na gozdnata območja, kjer so zaradi zmanjšane mobilnosti postale lažje tarče za zgoraj omenjeno orožje.

Ko je bil plen mrtev, včasih za ceno več človeških življenj, so mu izpustili kri in odstranili kožo, njegovo meso, drobovino in celo kosti pa so skrbno ločili. Vse je bilo uporabljeno, bodisi neposredno za hrano, bodisi za izdelavo oblačil, šotorov in težkih zaves, ki so zaustavile ledeni veter na vratih jam. Kostmi so služile več namenom, od izdelave izrezljanih verskih kipcev in glasbenih piščali do izdelave tankih konic za kopja in ukrivljenih ribiških trnkov. Iz zob so izdelovali okrasne ogrlice in amulete. Nekonzumirano kri so porabili v mešanici z zemljo in rastlinskimi sokovi za izdelavo barv ali poslikavo dlani v magične namene. Skratka: vse je bilo uporabljeno iz resnične nuje; smrt živali ni bila zaman. Kolo narave se je vrtelo harmonično.

Lov je bil takrat obvezna, plodna in moška dejavnost. Ekološko ravnanje glede na uporabljena sredstva ni bilo spremenjeno, kar dokazuje dejstvo, da je v zadnjih treh stoletjih izginilo več živalskih vrst kot v prejšnjih tisoč. Ob oteževalni okoliščini, da je bilo izumrtje teh živali v prazgodovini in protozgodovinski dobi posledica njihove lastne naravne izčrpanosti ter sprememb habitata in podnebja, so tiste, ki so izginile v zadnjem času, izginile izključno zaradi športa ali pohlepnega lova ljudi, željnih ugoditi vsaki svoji muhi ali vraževerju npr. da nosorogov rog učinkuje kot afrodiziak.

Pred uporabo ekspanzivne moči plinov, posledice eksplozije smodnika, za izstrelitev enega ali več izstrelkov – smodnik je bil namreč znan že mnogo stoletij pred njegovo uporabo v lovu – in kljub temu, da so ljudje že prej spoznali diabolni okus lova iz nobenega boljšega razloga, kot da bi doživljali nasilna čustva ali potrdili svojo karizmo pred drugimi, lahko vidimo gravure v kamnu, kovini in lesu ter risbe na listih papirusovega ali riževega papirja, krznu in pergamentu, ki v veliko primerih prikazujejo pravi pogum. Kajti soočenje s ponosom

lačnih levov, na lahkem vozu, ki ga vlečeta dva konja, in brez drugega orožja kot dveh sulic in ducata puščic, je zagotovo moral biti pravi preizkus poguma. Enako lahko rečemo, da ne pretiravamo z naštevanjem, za tiste, ki so iz majhnega lesenega čolna z napeto harpuno napadli ogromne tridesettonske kite.

Danes se je vse spremenilo in tako imenovani lovski šport ni nič drugega kot kruta, neuravnotežena in neuporabna igra proti mlajšim, lepim in okretnim bratom, ki imajo običaje, ki so nam presenetljivo domači, ki nam prikazujejo starševsko žrtvovanje in jih imenujemo živali.

Obstajajo tisti, ki pravijo, da je vseeno, če jih ubijemo in na kakšen način, ker so nerazumska bitja, ki nimajo duše. Nedavne raziskave o psihologiji živali in njihovih vedenjskih normah so v nasprotju s temi trditvami, ki so običajno nastale iz antropocentrične demagogije, in so vredne soočenja z Galilejevimi inkvizicijskimi sodniki ali branja svetopisemskih mrtvih pisem. Res je, da hebrejsko-krščanska knjiga ne navaja, da imajo živali dušo, toda če uporabimo isto merilo za

druge teme, ne piše niti, da je Zemlja sferoid, niti da kri kroži po žilah, ne omenja niti obstoja Amerike. Ali naj torej zanikamo te očitne stvari samo zato, ker jih ni v Svetem pismu?

Živali niso stvari, niti jih ne oživlja nobena "stvarnost"; so živa bitja in oživljajo jih življenje, občutljivost, čustva in inteligenca in morda celo duša. Samo zato, ker ni takšna kot naša, ne pomeni nujno, da je nimajo. Kdor je užival v ljubki družbi psa, mačke, srnjačka ali ptiča, to ve.

Uporabiti vabo, da ubogo raco, ki jo ženeta njen spolni nagon in vrojena želja po izgradnji gnezda – doma, zahrbtno ubiješ z grozovitim strelom, je podlo dejanje. Streljanje s puško, opremljeno z daljnogledom, včasih celo infrardečim, da bi v

mraku prebodel srce srnjačku, ki je na poti do vodnega zajetja, je zločin, ki nima s športom nobene zveze.

In kaj naj rečemo o streljanju živih golobov? Ptica, zaprta v škatli, lačna in žejna, ob odprtju pokrova izleti oslepljena in naredi nekaj zmedenih zamahov, da bi jo nato ustrelili z dvocevničnim ali celo avtomatskim orožjem, ki izstreli točo krogel, razpršenih tako, da bi tudi skoraj slepa oseba zadela tarčo. Kakšen užitek, kakšen pogum lahko prinese ta zahrbtni pokol celovitemu človeku?

Kakšne možnosti ima srna proti puški Mauser 77 z daljnogledom, ki lahko izstreli 5 nabojev oblike majhnih raket v 15 sekundah, ki se zaženejo vanjo s hitrostjo 500 m na sekundo? Kakšne možnosti ima počasni golob ob množici krogel, ki jih vanj izstreli 12-kalibrska šibrenica, z naboji, ki dosežejo povprečno hitrost 360 m na sekundo? Proti 40 do 42 gramov gorečega svinca, ki izstopa pod pritiskom 1200 kg, medtem ko "junaški" lovec udobno podloži puškino kopito, da mu niti malo ne poškoduje rame, ki je zaščitena še s podloženimi jopiči. Kakšna hrabrost! Naj živijo ti prekaljeni možje!

Nekateri so tako, recimo temu, cinični, da lovijo, da bi ohranili ekološko ravnovesje in da bi najmočnejši osebki bolje preživel. Če bi to teorijo uporabili na ljudeh, ki imajo enako pravico do življenja kot živali, bi morali "ekološko" odstraniti

vse stare, bolne in poškodovane. Tako nora, kruta in absurda ideja se ne bi smela nikoli poroditi v človekovi glavi. In kdo je ljudi postavil za sodnike življenja in smrti nedolžnih prebivalcev naših travnikov in gozdov?

Lov zaradi prisiljenosti v izbiro med stradanjem ali ubijanjem je upravičen. To so delali naši predniki in tako delajo tudi živali same, saj niti najbolj krvoločne živali, razen če poblaznijo zaradi kakšne slabo zaceljene rane, ne ubijajo zaradi ubijanja.

Lov na leva s sulico in nožem je morda neumno dejanje, ki pa ga nekateri potrebujejo, da bi potrdili svojo moškost. Toda narediti to z razgledne točke, s puško, ki izstreli označevalne krogle za boljše vodenje izstrelka, je odklonsko dejanje zla in norosti, strahopetno in neusmiljeno dejanje agresije.

Potrebujemo novo izobraževanje, ki otroke in mladostnike nagiba k ljubezni do živali, ter ustrezno zakonodajo za zgodovinski trenutek, v katerem živimo in kjer pravice do ubijanja ni mogoče kupiti z denarjem. Prav tako potrebujemo združenja za zaščito vseh, ne samo domačih živali, ki na strokovni ravni nadzorujejo in sodelujejo pri izpolnjevanju zakonov in varstvu favne. 🦌

ANDROKLES IN LEV

Suženj po imenu Androkles je nekoč pobegnil svojemu gospodarju in se skril v gozd. Ko se je potepal po njem, je naletel na leva, ki je leže stokal in tarnal. Sprva se je pognal v beg, a ko je ugotovil, da ga lev ne zasleduje, se je vrnil nazaj in pristopil k njemu. Ko se je približal, je lev iztegnil taco, ki je bila vsa otekla in krvaveča, in Androkles je ugotovil, da se je vanjo zadril ogromen trn, ki je povzročal bolečino. Izvlekel je trn in prevezal taco levu, ki se je zdaj lahko dvignil, nato pa obliznil Androklesovo roko kakor pes.

Lev je nato odpeljal Androklesa v svoj brlog in mu vsak dan prinašal meso, da bi se nahranil. Toda kmalu sta bila tako Androkles kot lev ujeta, sužnja pa so obsodili, da ga vržejo levu, potem ko je bil ta več dni brez hrane.

Cesar in ves njegov dvor so si prišli ogledat ta spektakel. Androklesa so pripeljali na sredo arene. Kmalu zatem je bil lev izpuščen iz svojega brloga. Nemirnega in rjovečega so prignali njegovi žrtvi naproti. Toda takoj, ko se je približal Androklesu, je prepoznal svojega prijatelja, se mu začel dobrikati in oblizovati roke kot prijazen pes. Cesar, presenečen nad tem, je poklical Androklesa, ki mu je povedal vso zgodbo. Suženj je bil nato oproščen in osvobojen, lev pa izpuščen v svoj domači gozd.

Hvaležnost je značilnost plemenitih duš.

Ezopova basen

Modrost Indijancev

Izbor razmišljanj, poezije, molitev in pisem severnoameriških Indijancev.

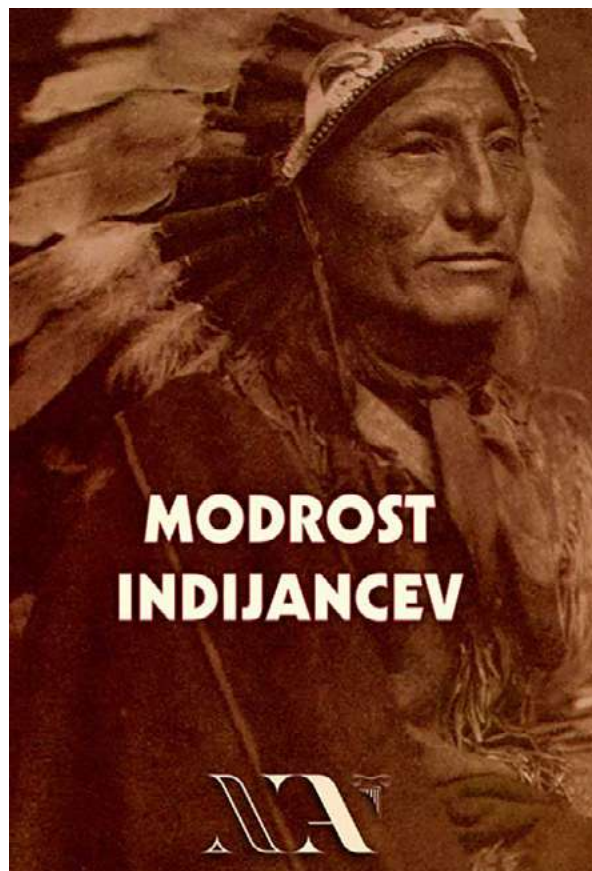
Stari Indijanci nam predajajo izkušnje, ki so v veliki meri uporabne tudi danes. Izvirajo iz razumevanja odnosa med človekom in naravo. To razumevanje je Indijanec izkazoval z globokim spoštovanjem do vsega, kar živi. Za Indijanca neživa narava ne obstaja. Vse je živo – rastline, živali, pa tudi voda, kamen, zemlja, zvezde ... Ali, kakor je dejal »Stoječi medved«, poglavar plemena Oglala Sioux: »Modri so bili stari Lakote. Vedeli so, da človekovo srce postane trdo, ko se oddalji od narave, in da nespoštovanje živih, rastočih stvari vodi v nespoštovanje ljudi.«

*O Zemlja, mati naša,
o Nebo, oče naš,
mi smo vaši otroci, na trudnih plečih
vam prinašamo darove, ki jih želite.
Spletite nam zato sijajno obleko,
naj bo njena podlaga bela svetlost jutra,
naj bo njena vodnica rdeča svetloba večera,
naj bodo njene rese iz dežja, ki pada,
naj bo rob cela mavrica.
Stkite nam takšno sijajno obleko,
da bi lahko hodili po pravi poti,
tam kjer je trava zelena,
o Zemlja, mati naša,
o Nebo, oče naš.*

Winebago

*Smo zvezde, ki pojejo.
Pojemo s svojim sijajem.
Smo ognjene ptice.
Letimo po nebu.
Gledamo z višav na gore.
To je pesem zvezd.*

Pesem Algonquiana

Ko zjutraj vstaneš, se zahvali za hrano in radost življenja. Če ne vidiš razloga, da bi to storil, je vzrok le v tebi. Ne izkoriščaj nikogar in ničesar, saj to spreminja modrece v bedake in duhu odvzame sposobnost uvida.

Poglavar Tecumseh, Shawnee

Vse je povezano kakor kri, ki združuje družino. Vse je povezano. Človek ni stvarnik tkanine življenja, temveč le nitka v njej. Kar koli je storil s to tkanino, je storil tudi sebi. Niti beli človek, čigar Bog hodi in govori z njim kot prijatelj s prijateljem, ne bo ušel skupni usodi.

Iz pisma poglavarja Seattla

CENA: 10 EUR

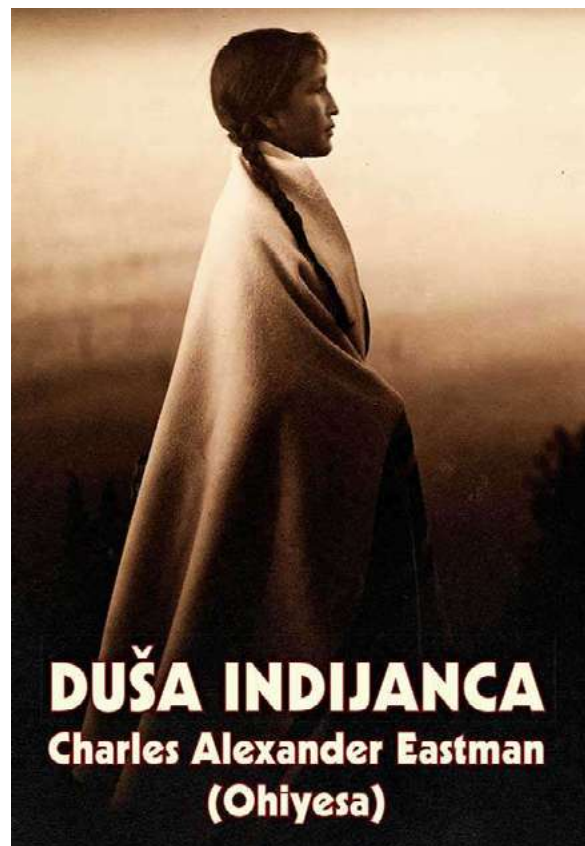
KNJIGO LAHKO NAROČITE PO E-POŠTI NA info@akropola.org

Charles Eastman (Ohiyesa): Duša Indijanca

Charles Alexander Eastman (Ohiyesa, Zmagovalec) (1858–1939) je do petnajstega leta odraščal med Suji (Siouxi), nato pa je na očetovo zahtevo spoznal evropsko-ameriško kulturo. Preostanek svojega življenja je preživel na presečišču indijanskega in ameriškega sveta ter dosegel precejšen ugled.

Pri nas ni bilo ne svetih hramov ne oltarjev, razen tistih v naravi. Indijanec je bil kot človek narave nadvse poetičen. Zdelo bi se mu bogoskrunsko zgraditi tempelj Zanj, s katerim se iz oči v oči sreča na skrivnih, senčnih obokanih poteh prastarega gozda ali v nedrjih deviških prerij, obsijanih s soncem, na vrtoglavih vršacih in vrhovih golih skalnatih gora, in tam zgoraj na nočnem nebesnem svodu, posutem z dragulji!

Indijanci smo na prapočela in mogočne sile v naravi, kot so strele, veter, voda, ogenj in zmrzal, gledali s strahospoštovanjem kot na duhovne sile, čeprav so bile za nas vedno le drugotni posredniki. Verovali smo, da duh prežema celoten ustvarjeni svet in da ima vsako bitje dušo, razvito do določene stopnje, čeprav se ta duša ne zaveda nujno same sebe. Drevo slap, grizli – vsako od teh bitij je utelešena sila narave in zato predmet čaščenja.

Indijanec je bil religiozen že v maternici. Veljalo je, da ima mati največji duhovni vpliv od trenutka, ko se zave, da pod srcem nosi otroka, do otrokovega drugega leta življenja, dokler običajno traja dojenje. S svojim obnašanjem in samotnimi meditacijami je poskušala v dovzetni duši še nerojenega otroka prebuditi ljubezen do Velikega Misterija in občutek bratstva do vsega stvarjenja. Tišina in samota sta bili življenjsko pravilo bodoče matere. Polna pobožnosti se je predajala tišini globokih gozdov ali se po neuhojenih stezah podala v osrčje prerije in si v svojem pesniško navdahnjenem umu predstavljala rojstvo svojega otroka.

CENA: 10 EUR

KNJIGO LAHKO NAROČITE PO E-POŠTI NA info@akropola.org

**ČE SE POGOVARJAŠ Z ŽIVALMI, SE BODO TUDI TE POGOVARJALE S
TEBOJ IN TAKO SE BOSTE MEDSEBOJNO SPOZNALI. ČE Z NJIMI NE
GOVORIŠ, JIH NE BOŠ SPOZNAL, IN TEGA, ČESAR NE POZNAŠ, SE BOJIŠ.
TO, ČESAR SE BOJIŠ, UNIČUJEŠ.**

POGLAVAR DAN GEORGE, SALISH

www.akropola.org